

ת"פ 45130/02/18 - מדינת ישראל נגד חאלד עליאן

בית משפט השלום בירושלים

ת"פ 45130-02-18 מדינת ישראל נ' עליאן

בפני	כבוד השופטת ג'ויה סקפה שפירא
בעניין:	מדינת ישראל
	ע"י גל צור, מתמחה
	נגד
	חאלד עליאן
המאשימה	
הנאשם	ע"י ב"כ עו"ד מוחמד מחמוד

גזר דין

כללי

1. הנאשם הורשע, על פי הודאתו בעובדות כתב אישום מתוקן, בעבירת ניסיון קבלת דבר במרמה. בין התאריכים 27.11.16-28.11.16 עבד הנאשם במרכול של רשת "רמי לוי שיווק השקמה" בירושלים. ביום 27.11.16, בשעות הלילה, סיים הנאשם את יום עבודתו, העביר כרטיס יציאה ממקום העבודה והזמין מונית, על מנת להגיע לביתו שבשכונת ג'בל מוכבר בירושלים. טרם יציאתו, פנה אל הנאשם סגן מנהל הסניף ודרש ממנו להמשיך ולנקות את הסניף, שכן לטעמו המקום לא היה נקי בצורה מספקת. בעקבות כך, לא התאפשר לנאשם לעלות על המונית שאותה הזמין וזו עזבה את המקום.

סמוך לחצות יצא הנאשם מהסניף והלך ברגל כשהוא מלווה על ידי חברו לעבודה. כשהגיעו השניים סמוך לקיבוץ רמת-רחל, התקשר הנאשם למנהלו, האחראי על עובדי הניקיון בסניף במרכול, וטען לפניו בכזב, כי הותקף בדרכו לביתו על ידי מתנחלים יהודים בעלי חזות דתית וביקש ממנו להזמין משטרה ואמבולנס, זאת הגם שידע כי מדובר במידע שקרי, ומתוך מטרה לקבל במרמה פיצוי ממקום עבודתו. הנאשם חזר על הדברים גם בפני גורמי הרפואה והמשטרה שהגיעו למקום ופינו אותו לבית החולים. הנאשם התייחס לפציעת כתף ישנה שנגרמה לו כשנה וארבעה חודשים קודם לכן, כהוכחה לכאורה לפציעתו. הנאשם נחקר במשטרה בתאריכים 28.11.16 וביום 16.2.17 ושב ומסר בכזב לחוקרי המשטרה מידע לפיו הותקף בנסיבות שתוארו בפני האחראי עליו.

2. הצדדים הציגו הסדר דיוני לפיו כתב האישום תוקן, הוסכם כי הנאשם יודה במיוחס לו ויורשע. לבקשת ב"כ הנאשם התבקש בעניינו של הנאשם תסקיר שירות מבחן.

3. ביום 26.8.19 הודיע שירות המבחן כי שוחח עם הנאשם והזמין לריאיון, אך הנאשם לא התייצב במועד שנקבע, לא ניתן היה להשיגו טלפונית ואף פנייה לסנגורו של הנאשם לא הועילה לאיתור הנאשם לצורך הזמנתו החוזרת.

לראיון.

בהחלטתי מיום 26.8.19 קבעתי, כי ככל שבדעת הנאשם להסיר מחדלו, עליו לעשות כן טרם המועד שנקבע לשמיעת הטיעונים לעונש ואולם הנאשם לא ניצל את ההזדמנות הנוספת שניתנה לו ולא פנה לשירות המבחן, ועל כן בסופו של יום לא הוגש תסקיר שירות מבחן.

4. המאשימה ביקשה לקבוע בעניינו של הנאשם מתחם עונש הולם שבין מאסר קצר בדרך של עבודות שירות למאסר קצר בפועל, וביקשה לגזור על הנאשם שישה חודשי מאסר בעבודות שירות, מאסר על תנאי וקנס, תוך שהדגישה את החשיבות בכך שהעונש יכלול רכיב כספי, בשל המניע הכספי שעמד בבסיס המעשים. נטען כי הערכים המוגנים באמצעות העבירה הם שמירה על חיי מסחר תקינים, יחסי אמון שבין עובד ומעביד, שמירה על הסדר הציבורי ועל האינטרסים של לקוחות חברות הביטוח. עוד הודגשה העובדה כי הנאשם התמיד במעשיו גם לאחר שנחקר שוב ושוב במשטרה על גרסתו.

5. ב"כ הנאשם ביקש להסתפק בעונש הצופה פני עתיד, תוך שהדגיש את הזמן שחלף מאז ביצוע העבירה וטען כי כתב האישום הוגש בשיהוי. עוד הודגשו גילו הצעיר של הנאשם והעובדה כי מאז האירוע לא נפתחו לו תיקים נוספים וכן ביקש ב"כ הנאשם להתחשב בהודאת הנאשם ובחיסכון בזמן שיפוטי שהביאה עמה. לבסוף ביקש ב"כ הנאשם, כי אם יוטל עונש של מאסר בעבודות שירות, יהיה זה לתקופה קצרה ככל הניתן.

6. הנאשם לא ביקש להוסיף דבר.

7. לאחר שמיעת הטיעונים לעונש הוריתי לממונה על עבודות השירות להכין חוות דעת ביחס לנאשם, ואולם ביום 19.11.19 הממונה על עבודות השירות הודיע כי הנאשם לא התייצב לראיון התאמה הגם שזומן. לנאשם ניתנה אפשרות להסיר מחדלו לפני הדיון ואולם הוא לא עשה כן.

מתחם העונש ההולם

8. העבירה שביצע הנאשם נועדה להגן על רצונו החופשי של אדם ועל יכולתו לקבל החלטות באופן חופשי ועל בסיס נתונים אמיתיים.

9. אכן, כפי שטענה המאשימה, מעשיו של הנאשם פגעו גם ביחסי האמון שבין הנאשם למעסיקו ועשויים היו לפגוע גם בחברת הביטוח אשר מבטחת את המעסיק או בקופה הציבורית, לו היתה מתקבלת הטענה כי מדובר במקרה של פעולת איבה, ואולם אין אלה הערכים המוגנים המרכזיים העומדים בבסיסה של עבירת המרמה.

10. חומרה מיוחדת במעשיו של הנאשם עולה מתוך ניסיונו להקנות לסיפור הכוזב שסיפר ניחוח של תקיפה ממניע גזעני או לאומני, עובדה שהיה בה כדי להשפיע על אופי חקירת המשטרה בנושא, בפרט בשל כך שמדובר במעשים

שנעשו, כביכול, באזור מתוח - סמוך לקו התפר.

11. חמורה במיוחד העובדה, כי הנאשם הוסיף לדבוק בגרסתו גם במהלך הבדיקות הרפואיות, ובכך בזבז לשווא את זמנם של גורמי הטיפול, וגם במסגרת חקירותיו במשטרה, ובכך גרם להשקעה מיותרת של משאבים ציבוריים לצורך חקירת עבירה שלא הייתה.

במקרים דומים, הועמדו נאשמים לדין בגין עבירה של ידיעה כוזבת ואולם בחירת הוראת החיקוק היא פררוגטיבה של המאשימה, לא כל שכן שעה שמדובר בעבירה שעליה הוסכם במסגרת הסדר דיוני שנערך בין הצדדים, ומובן כי גזר הדין מתייחס לעבירה שבה הורשע הנאשם.

12. למרבה המזל, בסופו של יום, התרמית התגלתה והנאשם לא הצליח לקבל את מבוקשו. ואולם, משעה שהמעשים נעשו מתוך מניע כספי, יש טעם בטענה כי ישנה חשיבות להטלת רכיב ענישה כספי, על מנת להעביר את המסר כי מעשים מסוג זה אינם כדאיים גם בהיבט הכלכלי.

13. בחינת רמת הענישה הנוהגת בפסיקה, מלמדת כי בגין מעשים דומים, של מסירת טענות מרמה כוזבות במטרה לקבל כספי ביטוח, נגזרו על נאשמים עונשים במנעד רחב, החל ממאסר על תנאי עבור דרך שירות לתועלת הציבור ועד מספר חודשי מאסר בפועל. ראו למשל רע"פ 1409/19 **אסרף נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו 24.2.19); רע"פ 8108/09 **ביבר נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו 22.11.09); רע"פ 4753/16 **זייד נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו 26.6.16); רע"פ 3561/06 **זילברמן נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו 20.9.06); רע"פ 935/06 **מנסור נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו 15.5.06); רע"פ 4117/05 **מיכאלוב נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו 29.5.05); רע"פ 1286/05 **זועבי נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו 9.3.05); ע"פ (י-ם) 46051-03-14 **אברהמי נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו 1.9.14); ת"פ (י-ם) 14670-06-16 **מדינת ישראל נ' עותומאן ואח'** (5.7.18); ת"פ (ראשל"צ) 6543-10-14 **מדינת ישראל נ' חפיי** (פורסם בנבו 7.5.15); ת"פ (אשקלון) 39937-09-14 **מדינת ישראל נ' יחיאל** (פורסם בנבו 28.10.16).

14. לנוכח האמור לעיל, מתחם העונש ההולם את מעשיו של הנאשם מתחיל משירות לתועלת הציבור בהיקף נרחב ומגיע עד לשמונה חודשי מאסר בפועל לצד רכיבי ענישה נלווים לצד מאסר על תנאי וקנס כספי.

העונש המתאים לנאשם

15. הנאשם בן 24. לחובתו הרשעה קודמת משנת 2016 בעבירות התפרעות ותקיפת עובד ציבור, בגינה ריצה שמונה חודשי מאסר בפועל ועונשים נוספים. לכאורה עבירות אלה על פי כותרתן, אינן רלבנטיות לעבירה שבה הורשע כעת, ואולם בסופו של יום, לא ניתן להתעלם מהעובדה כי בהיבט המהותי, מעשיו של הנאשם במסגרת העבירה הנוכחית, פגעו בסדר הציבורי פגיעה שביקשה לעטות אצטלה לאומנית. בנסיבות אלה, יינתן משקל מסוים גם לעברו הפלילי של הנאשם.

16. שקלתי לזכות הנאשם את הודאתו במיוחס לו בכתב האישום המתוקן וקבלת אחריות על המעשים. באלה היה משום חיסכון מסוים בזמן שיפוטי. ואולם, לא ניתן להתעלם מהעובדה כי חלק מהדיונים נדחו בשל אי התייצבות הנאשם או כדי לאפשר לשירות המבחן להגיש תסקיר בעניינו, פרק זמן משמעותי ביותר, שבסופו של יום התברר כי הנאשם בחר שלא לנצלו. בהעדר תסקיר מבחן, מובן כי לא ניתן לבחון בעניינו של הנאשם גם ענישה בעלת היבטים שיקומיים.

17. לא מצאתי לקבל את הטענה בדבר שיהיו בהגשת כתב האישום. מעשיו של הנאשם נמשכו לפחות עד חודש פברואר 2017 וכתב האישום הוגש בחודש פברואר 2018, בתוך התקופה שנקבעה על ידי היועץ המשפטי לממשלה כתקופה סבירה לטיפול בתיקים פליליים. אכן, חלפו כשלוש שנים מאז ביצוע העבירות ואולם תקופה זו חלפה בחלקה בשל סיבות הקשורות לנאשם ובמהלכה הוא אף הספיק לשהות במעצר מינהלי.

18. לנוכח האמור לעיל, יש לגזור על הנאשם עונש המצוי בשליש התחתון של מתחם העונש ההולם, אך לא בתחתית המתחם. סברתי כי העונש המתאים לנאשם הוא שלושה חודשי מאסר בעבודות שירות לצד רכיבי ענישה נלווים, ואולם משעה שהנאשם לא התייצב לראיון ובכך הביע עמדתו לפיה אינו מסכים לרצות עונש בדרך של עבודות שירות, אין מנוס מלגזור עליו מאסר בפועל.

19. אני גוזרת על הנאשם את העונשים הבאים:

א. 70 ימי מאסר בפועל. הנאשם יתאם כניסתו למאסר עם ענף אבחון ומיון של שירות בתי הסוהר בטלפונים 08-9787377 או 08-9787336. ככל שלא יקבל הנאשם הנחיה אחרת, עליו להתייצב ביום 29.3.20 עד השעה 9:00 במתקן המעצר בכלא ניצן ברמלה עם תעודה מזהה והעתק גזר הדין.

ב. ארבעה חודשי מאסר על תנאי למשך שלוש שנים מיום שחרורו ממאסר, שלא יעבור עבירה שבה הורשע.

ג. קנס בסך 2,000 ₪ או 20 ימי מאסר תמורתו. הקנס ישולם בחמישה תשלומים חודשיים שווים ורצופים הראשון עד ליום 1.4.20 והבאים עד ל-1 בכל חודש עוקב. לא ישולם איזה מהתשלומים במועדו, תעמוד מלוא יתרת הקנס לפירעון מיידי.

20. המזכירות תשלח העתק גזר הדין לשירות המבחן ולממונה על עבודות השירות.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי בירושלים בתוך 45 ימים מהיום.

עמוד 4

ניתן היום, ט"ו שבט תש"פ, 10 פברואר 2020, בנוכחות הצדדים.